מתווה לבוחן/ת בחינת בגרות רסיטל

מהלך / שלבי הבחינה	תיאור השלב / מתווה לבוחן
היכרות ובדיקת מסמכים	המטרה הכללית להפיג מתחים וליצור אווירה נעימה, שתאפשר לנבחנים לבצע את הבחינה בתנאים מיטביים, וכן לערוך בדיקה של המסמכים. ראשית, הנבחנים יתקבלו בסבר פנים יפים, יוחלפו מס' משפטי היכרות באווירה נונחה. כמו כן, בשלב זה יתבצעו התהליכים הבאים: בדיקת מסמכי הנבחן, קבלת טופס הנבחן, מסירת העבודה הנלווית לבוחנים, מסירת התווים של היצירות המנוגנות לבוחנים, בדיקת והשוואת רפרטואר הבחינה מול הרפרטואר (כולל הפרקים) הרשום לבוחנים בטפסים שהתקבלו ממשרד החינוך.
מהלך הבחינה	התלמידים יתחילו את הבחינה ביצירה לבחירתם מתוך רפרטואר הבחינה (רצוי לשמוע את היצירה הראשונה עד הסוף על מנת לאפשר לתלמידים להתרגל למעמד, להפיג את המתח, ולהתחמם כראוי).
נגינת היצירה המרכזית בע"פ	יצירה זו תנוגן במלואה (אלא אם כן זו יצירה ארוכה מאד. במצד זה התלמידים ינגנו חלק משמעותי מכל פרק ע"פ החלטת הבוחנים. בכל מקרה הבוחנים ישמעו את כל פרקי היצירה). יצירה זו אמורה לתת תמונה ברורה לגבי שליטת התלמידים ביצירה מבחינה סגנונית, טכנית, מוזיקלית, תחושת האנסמבל עם המלווה וכו'. על הבוחנים למלא ציון בכל אחת מהקטגוריות לגבי היצירה המרכזית. ביצוע היצירה יקבל ציון נפרד ללא קשר באם היצירה נוגנה בע"פ או לאו.
נגינת הקטעים הנוספים	הנבחנים ינגנו עוד שתי יצירות או יותר, ע"פ אורך היצירות שברפרטואר הבחינה. הבוחנים רשאים להפסיק את שמיעת היצירות, בתנאי שקיבלו רושם מספק על מידת שליטתם של התלמידים ביצירות המנוגנות. הערה: לפני ביצוע כל יצירה על הבוחנים לשאול את הנבחנים מס' שאלות אודות היצירה (שם היצירה, שם המלחין, סולם ותקופה).
העבודה הנלווית למבחן הרסיטל	ההתייחסות לעבודה הנלווית תתבצע בסוף הבחינה בלבד, וזאת על מנת שלא להכניס את התלמידים לחרדות לפני תחילת הנגינה. הבוחנים נדרשים לשאול את התלמידים לגבי מהות העבודה הנלווית והיכרותם עם המרכיבים המוזיקליים העולים מתוך ניתוח היצירה על מנת להתרשם משליטת התלמידים בתכנים הכתובים. הציון על העבודה הנלווית יינתן עפ"י מחוון מוסדר המופיע בעמוד שלישי של מסמך זה. יש להקדיש שלוש שאלות ולא יותר לבדיקת ההבנה והחיבור של התלמידים לעבודה.
סיום הבחינה	הבוחנים יודו לתלמידים ולמלווה ויאחלו הצלחה בהמשך הדרך

- **הבחינה תערך כ-25 – 30 דקות.**
- **תוך כדי הבחינה הבוחנים ירשמו לעצמם הערות על ביצוע של כל יצירה, יאפיינו בהרחבה את מידת השליטה של התלמידים בחומר המנוגן, ויציינו כל פרט חשוב ומשמעותי שיסייע בהמשך במתן ציון.**
- **הנבחנים נדרשו להגיע לבחינה בתלבושת ראויה למעמד זה.**

מחוונים : על הבוחנים להשתמש במדרג הציונים שנכתב לבוחנים, להניחו על השולחן בזמן הבחינה, ולהשתדל להשתמש בטרמינולוגיה מתוך המחוון. המחוון נוצר על מנת לייצר סטנדרטים אחידים ומתוקפים לכלל הנבחנים והבוחנים.

תת קטגוריות : להלן מדרג הציונים ותת קטגוריות גנרי על מנת לייצר התייחסות אחידה עד כמה שניתן לכלל הנבחנים.

מתווה לבוחן/ת רסיטלים – מדרג ציונים

ציון הערכה		פירוט
מעולה	**95-100**	רסיטל ברמה גבוהה במיוחד / נוסף לתכנית שעומדת בדרישות הפיקוח ומהווה התייחסות נכונה לתקופות וסגנונות שונים, ישנה שליטה טכנית מצוינת והבנה מוזיקלית בוגרת שמשתקפת בהבעה.
טוב מאוד	**90-94**	עושה את הרסיטל ככל הנדרש / שליטה / נגינה רב פרקית של יצירה אחת / כל היצירות מקוריות בהתאם לתכתיבים – תבחינים / כל היצירות עונות על כל הדרישות במלואן / כל הדרישות מולאו עד תום ומולאו טוב מאד.
כמעט טוב מאוד	**85-89**	חוסרים קטנים לא משמעותיים, אבל יש חוסרים / תוכנית: חלק מהתוכנית ברמה נמוכה / יצירה: אחת או שתיים מהתוכנית-מהרפרטואר מנוגנת באופן לא מאתגר לגמרי / חומר מקורי – באופן פורמלי יותר מדי עיבודים ולא חומר מקורי / טכניקה – טכניקה טובה אבל קצת ע"ח איכות צליל. שני ההיבטים חשובים לא תמיד הולכים יד ביד. לפעמים טכנאים טובים בלי צליל, או צליל מצוין עם סרבול מבחינה טכנית.
טוב	**75-83**	ניתן לגשת לרסיטל, הכל ישנו, אבל חסרים: הפקת צליל, רמת הפנה ובטחון של נגינה, הנגינה היא הישרדותית. דברים לא מעובדים עד הסוף, נשארו פינות לא סגורות, לא מסודרות, רמת שפשוף, תוכנית לא מופנמת רק מנוגנת.
כמעט טוב	**65-73**	עולים קשיים: בעיות בטקסט, בעיות בטמפו (טמפים), מהיר שמנוגן באיטיות / הפקת צליל – צליל לא יציב, כיוון פנימי לא טוב, מכלול של בעיות שנשארו כבעיות לא פתורות / קשת דינמית – הכל מאד שקט או הכל מאד צרחני, טעויות בטקסט, כשל בע"פ.
מספיק	**55-64**	הפסקת נגינה באמצע היצירה, מתבלבל, לא בטוח, לא מצליח.
כל מה שמתחת לא רלוונטי – זה מאד נדיר. הוגש תלמיד לא מתאים, לא מוכן – שם צריכה להידלק נורה אדומה.		

תת קטגוריות	פירוט
מיומנות נגינה / שירה	יכולת טכנית ושליטה טכנית: א) בחירה מושכלת של טמפו ביצירות השונות, ב) שמירה על הטמפו הנבחר לאורך הפרקים/החטיבות ביצירה אינטונציה תקינה, ובכלי נשיפה שמירה על אינטונציה לאורך זמן ליטוש ארטיקולטיבי או ליטוש בארטיקולציה, או ארטיקולציה: שליטה, ליטוש וגיוון צבעים וגוונים/ניואנסים בהפקת הצליל.
הבנה מוזיקלית	אינטרפרטציה אישית משכנעת, פיסוק וארטיקולציה משכנעים והגיוניים, הבנת מבנה היצירה והמחשתו הלכה למעשה במהלך הביצוע, הבנה מוזיקלית טיפול מושכל במרקם, רגישות הרמונית ומיומנות בנגינה רב-קולית)מיועד לפסנתרנים ונגני כלים הרמוניים / רב-קוליים)
שליטה בטקסט	שליטה בטקסט ביצוע נאמן להנחיות המלחין, ללא שגיאות ושיבושי טקסט, דיוק רתמי , התבססות על הוצאות נאמנות למקור

הערות לכלים:

*. **פסנתר :** שימוש בפדל: פדליזציה מוקפדת, אפקטיבית, ומותאמת לסגנונות השונים.

*. **כלי קשת :** איכות הויברטו והתאמתו לסגנון וליצירות השונות, שימוש מיומן ומשוחרר בקשת (טכניקת יד ימין)

*. **כלי נשיפה :** התייחסות ליישום הטכניקות הנשימתיות הרלוונטיות לכל כלי.

מתווה לבוחן/ת רסיטלים – מחוון לעבודה הנלווית

		רמה גבוהה	רמה נמוכה
נראות ואורך	5%	העבודה כרוכה, דף פתיחה מסודר ומלא (כולל פרטי שם המנחה, סמל ביה"ס, וכו'), מבוא של עמוד, ניתוח מוזיקלי של 6-7 עמודים, סיכום – סך הכל כ-8 עמודים.	העבודה אינה כרוכה ואינה מסודרת, קצרה ולא מעמיקה (פחות מ-7 עמודים, כאשר הניתוח 5 עמודים ומטה).
מבוא	10%	המבוא עוסק בתולדות חייו של המלחין/משורר/מבצע, ציון יצירותיו המרכזיות של המלחין/מבצע, סקירה של התקופה תוך התייחסות למהלכים מרכזיים בהיסטוריה בכלל ובמוזיקה בפרט, ועיסוק בסגנון היצירה.	המבוא אינו מעמיק, עוסק בשנות חיי המלחין/מבצע בלבד, בלי התייחסות לתקופה ולסגנון.
ניתוח מוזיקלי וטקסטואלי	25%	הניתוח המוזיקלי מתייחס למלודיה (מוטיבים מרכזיים, קווי מתאר, צלילים זרים, סקוונצות, תבניות ריתמיות), הרמוניה (מהלכים הרמוניים בולטים, דומיננטות שניות, מינוריזציה, מיקסטורות), מבנה וצורה, טונאליות (מודולציות), דרכי עיבוד, גוון (תזמור, מרקם) וטקסט (מילות השיר, תרגום, משמעותן והביטוי שלהן בביצוע). זמרים - ניתוח הקשר בין הטקסט למוזיקה, תוך התייחסות לאמצעים המוזיקליים בהם משתמש המלחין.	הניתוח לוקה בחסר – יש התייחסות למרכיב אחד או שניים בלבד, או לחילופין, התייחסות לכלל המרכיבים בצורה מאד שטחית.
דוג' מתווים	10%	מצורפות דוגמאות מתווים לחלקים המרכזיים המנותחים.	לא מצורפות דוגמאות תווים בכלל או מצורפות מעט מאד.
אינטרפרטציה	5%	התלמיד ציין את הפרשנות האישית שלו ליצירה/לטקסט.	התלמיד לא ציין את הפרשנות האישית שלו בעבודה.
הוכחת הידע (שאלות)	45%	התלמיד ענה על השאלות היטב והראה בקיאות בטקסט. כל שאלה שווה 15%: 1. שאלה העוסקת ברקע הכללי: אודות המלחין, אודות המבצע, ידע תקופתי, וכו' (מתוך פרק המבוא) 2. שאלה העוסקת בניתוח המבנה: מוטיב, נושא, פיתוח, צורה, קורוסים וחזרות, וכו' (מתוך פרק הניתוח המוזיקלי). *ברסיטל שירה ניתן לשאול על טקסט או גוון במקום. 3. שאלה העוסקת בניתוח ההרמוני: דרגות, מודולציות, קדנצות, וכו' (מתוך פרק הניתוח המוזיקלי)	התלמיד לא ענה על השאלות באופן מספק, נראה שלא הוא כתב את העבודה

* בעבודות בתחום השירה האמנותית יש לשים לב שמצורף עמוד המפרט את כל יצירות הרסיטל: שם היצירה ומנין לקוחה, שם המלחין (שנים/תקופה), שם המשורר (שנים/תקופה) ותובן היצירה ב-2-3 משפטים.

1.	מעולה	95-100	3. כמעט טוב מאד	85-89	5. כמעט טוב	65-73	7. מספיק בקושי	45-54
2.	טוב מאד	90-94	4. טוב	75-83	6. מספיה	55-64	8. בלתי מספיה	40-44